

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an20 coroane.
Pe jumătate de an10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada Deak Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 268

Politica Infometării

de Virgil N. Madgearu,

Profesor la Academia de Inalte Studii
Comerciale și Industriale.

Situația economică a Europei, după încheierea războiului mondial, a fost caracterizată de d. Herbert Hoover, directorul Alimentației Europei, prin expresiunea de „productivitate demoralizată”.

Un alt expert, d. Mc. Curdy, secretarul general al Ministerului Alimentației din Anglia, a declarat și el în Camera Comunelor că rezervele uriașe de grâu ce se presupuneau că se găsește și așteptau numai să fie transportate în Europa; n'au sosit, deoarece în cea mai mare parte nici nu existau. Pe de altă parte, statisticele agricole din diferite țări producătoare arată că recolta anului acesta n'a fost atât de strălucită ca să pună lumea la adăpost de grija zilei de mâine. Producția Americii este sub cece s'a prevăzut; India este săracă și probabil va absorbi surplusul din Australia, care nu va mai putea servi pentru hrana Europei; Franța rămâne deficitară, îndeosebi din cauza lipsei de brațe; Germania este în aceeași situație, desigur într'un grad mai înalt; Rusia nu poate fi în nici un caz avută în vedere pentru export; Europa Centrală, unde situația politică nu este încă definitiv așezată și armatele nu s'au întors încă la muncă, prezintă perspectivele infometării; și, în sfârșit, dacă România poate fi satisfăcută cu o recoltă relativ abundentă, cota exportabilă nu va atinge cifra anilor normali, datorită culturii numai a 60 la sută din întregul pământ arabil. Chiar în țări ca România, cari vor avea pâine, vor lipsi atâtea alte obiecte: carnea, grăsimile, uleiurile, etc.

Dar mai presus de toate, Europa este amenințată de criza cărbunelui. D. H. Hoover a estimat că producția cărbunelui a scăzut în Europa cu 236 milioane tone sau cu 35 la sută față de cece era în timp normal și, cece este grav, spune el, „America nu poate transporta mai mult de un milion de tone din toate mărfurile, în fiecare lună. Și ca să se scape Europa de lipsa de cărbune, ar trebui să se transporte aproape 20 de milioane de tone lunar”.

De fapt, niciodată producția celor necesare traiului pentru populația de 450 milioane a vechiului continent, n'a fost atât de coborâtă ca în zilele noastre. Po-

pulația Europei este cel puțin cu 100 milioane mai mare decât aceea care ar putea trăi fără să aibă nevoie de import, de oarece ea nu mai produce materii prime în cantitate suficientă și este ținută să aducă din altă lume chiar articole de primă necesitate, ce producea în timp normal și a căror lipsă pune în pericol viața și sănătatea unei însemnate părți din populația ei.

Ca să asigure traiul populației sale, ca să-și creeze bazele recăderii, Europa este nevoită să importe materiale pe o scară foarte întinsă. Chiar dacă producția mondială ar putea să înlăture nevoile consumației, Europa nu va putea să se folosească de o asemenea situație, pe deoparte din cauza crizei tonajului, iar pe de altă parte, din cauza situației valutei și a greutăților creditului. Dar, cece este extrem de îngrijorător, producția mondială nu este atât de bogată ca să acopere toate necesitățile. Dacă consumația, între popoare, a producției mondiale, nu va fi organizată, un popor sau altul va suferi urinările foametei.

Care este esența din această situație? Unii economiști, cei liberali de pildă, în frunte cu d. Hoover, nu văd decât o singură soluție: sporirea productivității muncii în Europa. De bună seamă că aceasta este și singura soluție teoretică. Dar există, în Europa, în împrejurările de astăzi, condițiile necesare sporirii productivității?

Tocmai d. Hoover, care a studiat cauzele micșorării productivității din vechiul continent, ar fi trebuit să întrevadă, că a recomanda populației europene să-și sporească productivitatea, nu înseamnă și a-i fi dat la îndemână mijloacele pentru a realiza aceasta. Într'adevăr, să examinăm care sunt cauzele scăderii productivității.

Înainte de toate, este o relaxare mare a eforturilor, ca reflex al extenuării fizice a masei populației datorită privațiunilor și oboselei fizice și nervoase a războiului.

Poate fi vorba de o atenuare a acestei stări în care războiul a lăsat fizicul și moralul majorității populației, când, dela armistițiu și până acum, lipsurile materiale au continuat să submineze existența și dezvoltarea a milioane de oameni, când granițele și regimul politic al atâtor țări n'a fost încă definitiv așezat, ca să se restabilească într'o oarecare măsură siguranța relațiilor în lăuntru și în afară?

În al doilea rând, războiul a deșteptat în masele proletariatului voința de a trăi mai bine. Cererea persistentă de ridicare

a salariilor, care se aude continuu și pretutindeni dela armistițiu, este unită cu o scădere conștientă a efortărilor individuale, chiar sub necesitatea fizică, mânăta de credința că aceasta mărește cererea de brațe și asigură urcarea salariilor.

În al treilea rând, distrugerile mijloacelor de producție, pierderea îndemânării la lucru, datorită diversiunii produsă de războiu, contribuiesc la scăderea productivității într'un grad hotărâtor.

În sfârșit, continuarea până în timpul din urmă a blocadei, a împiedicat reînceperea activității de producție în toate țările dușmane, iar revoluția din Rusia înseamnă privirea Europei de unul din izvoarele celei mai însemnate de bogății naturale de care dispunea.

Cine poate aștepta, în aceste împrejurări, ca „productivitatea demoralizată”, ce prevalează în Europa, să facă loc, de azi pe mâine, unei productivități susținute?

Alți economiști au propus o internaționalizare a aprovizionărilor și a creditului.

Dacă prin aceasta se înțelege o împărțire a proviziilor necesare fiecărui popor, potrivit cu capacitatea sa de credit și de plată, atunci e dela sine înțeles că tocmai popoarele care vor avea nevoie urgentă de a fi ravitaliate, nu vor dispune, în situația financiară în care le-a lăsat războiul de mijloacele cerute pentru a dobândi creditul corespunzător, și dacă totuși îl vor obține, aceasta va avea ca urmare subjugarea lor economică. Pe această cale America, care posedă imense cantități de provizii și este în măsură să acorde și creditele necesare, ar ajunge să-și întindă dominația economică asupra Europei.

Afară de aceste considerații, creditul singur nu este în stare să aducă o înlăturare completă a spectrului foametei, căci creditul nu poate nici să facă să dispară criza tonajului, nici să aducă o sporire imediată a depozitelor de provizii ale lumii.

Atunci, care este soluția problemei economice a Europei?

Ea trebuie căutată în întâiul rând în sfera consumației și a distribuției și, în cele din urmă, de bună seamă, și în factorul producției.

Dacă în timpul războiului economia în consumație a fost o lege a necesității, ea trebuie să continue să fie un imperativ categoric și astăzi, când este vorba să se întrezeze și să se reîntărească organismul milioanei anemiate ale lumii întregi, dacă se voește a se restabili o viață normală.

Este o datorie a fiecărui popor să economisească în consumațiune, nu numai din teama că ar putea să cadă din nou într-o stare de lipsă, ci din preocuparea de elementară morală că orice risipă făcută într'un colț al lumii, cauzează foamete și mizerie într'alt colț.

Aceasta nu poate să fie însă treaba fiecărui popor în parte, ci trebuie se fie o misiune a Societății Națiunilor, dacă se voeste a i-se da o ființă reală.

Problema aceasta a organizării consumațiunii este înainte de toate o problemă de distribuțiune. După cum în timpul războiului o organizație interaliată a îngrijit de împărțirea stocului de produse între aliași, tot astfel astăzi, când gravitatea pozițiunii economice mondiale este îndobște cunoscută, este nevoie să se întocmească o organizație de control economic internațional, pe baze mai largi și potrivite cu necesitățile vieții economice de tranziție.

N'ajunge prin urmare să se revină la raționarea consumului în lăuntru, care a început să se și realizeze pentru anume produse, în diferite țări, ci trebuie să se pună în vigoare, cu un ceas mai curând, organizarea unui Consiliu economic internațional, astfel cum s'a propus în parlamentele tuturor statelor aliate.

Numai un astfel de organism, pe lângă că ar asigura realizarea Societății Națiunilor, ar reduce la minimum suferințele și pierderile omenirii, pentru că ar asigura o distribuție a producțiunii mondiale, nu potrivit cu capacitatea de plată a fiecărui popor, ci potrivit cu necesitățile sale. Firește că așa ceva presupune organizarea internațională, care să-și asume distribuția creditului și a transporturilor, în raport cu principiul satisfacerii trebuințelor fiecărui popor. Altminteri, fără o asemenea instanță economică internațională, America va continua să speculeze Anglia, și împreună cu aceasta restul Continentului European, ceace va avea ca efect o ipotecare a diferitelor ținuturi europene, sau, dupăcum prevede însuși d. H. Hoover, „o sclavie a Europei față de America, și rezultatul final va fi un nou războiu“.

Firește, un asemenea sistem nu poate să fie aplicat, decât pentru epoca de tranziție în care trebuie să se restabilească echilibrul economic internațional, de care atârână, în ultima analiză, și echilibrul politic mondial.

În timpul acesta și la adăpostul sistemului economic internațional preconizat, atenția fiecărui popor trebuie să se îndrepte asupra refacerii și sporirii producțiunii naționale. Tocmai în acest punct, lumea europeană — statele industriale în primul rând va fi pusă în fața unei probleme gigantice: războiul a dezvoltat conștiința de clasă.

Mizeria produsă de războiu n'a fost deopotrivă pentru toate păturile societății, ea a străbătut mai ușor și mai adânc masele proletare și, îndeosebi în statele învinse, a produs o reacțiune în cererea de transformare a statutului social-economic al muncii, după ce revoluția politică a distrus statutul politic monarhic. Principiul proprietății private și a liberei concurențe, care stă la bază societății capitaliste de astăzi, este atacat, și se cere ca întreaga organizație economică să se orienteze către socialism.

Rusia este în această privință un stimulent pentru proletariat, și numai metoda este o chestie de discuție, care mai împarte masele socialiste.

Ceeace observatorul social obiectiv poate constata, este îndoiala dacă sistemul capitalist mai posedă astăzi aceeași putere productivă ca înainte de războiu. Creșterea organizațiilor socialiste și mișcările muncitorești care s'au succedat dela armistițiu, când într'o țară, când într'alta, sunt un indiciu că sistemul capitalist a pierdut încrederea maselor muncitoare, care în momentul când vor avea siguranța succesului, către care se îndreaptă toate eforturile lor organice, vor declara că nu mai voesc să muncească în orânduirile acelu sistem. Statele, cari vor aștepta să fie puse de evenimente într'o asemenea situație, vor asista la falimentul producțiunii industriale. Statele, cari înțeleg necesitatea absolută de a ajunge la o productivitate sporită, nu se vor da înapoi de a transforma producțiunea lor, făcând experiențe de noi organizații industriale, care să corespundă noului spirit al timpului și să asigure prin aceasta conclucrarea clasei muncitoare la opera de sporire a productivității.

Este drept că păturile agricole ale populației nu au fost cuprinse în această atmosferă, care este în esența orășenească. Totuși, exemplul rusesc învață că inerția maselor rurale nu poate să fie o garanție de stabilitate pentru un regim, îndată ce puterile economice fundamentale ce sunt concentrate la orașe, sau numai reprezentate de muncitorimea industrială, au încetat de a fi suportul unei organizații politice de stat.

Dacă lumea va continua, în împrejurările economice de după acest războiu, să adere principiile individualiste în raporturile economice internaționale, și să asiste mai departe la infometarea a milioane de oameni și la tentativele de egemonie și sclavie economică, în loc să adopte principiile solidarității sociale dintre popoare, ca să creeze o realitate din ideea Societății Națiunilor, — pacea dela Versailles va fi preludiul unui nou războiu și a unor serii de revoluții sociale. Popoarele care nu vor voi să înțeleagă că noua conștiință socială impune o transformare a sistemului economic capitalist, vor fi surprinse de un cataclism al producțiunii și de o foamete, care va fi urmată de o revoluție socială.

Ideea Eur.

„Plânsul din punct de vedere psihologic și pedagogic.“

(Urmare)

Aici își are explicația psihologică împrăjura de a ne spune năcazurile altora și credința ca după aceea, le-am suportă mai ușor. De câte ori nu auzim zicându-se: E ușor de tine ai cui îți plânge năcazul, dar eu n'am pe mine. Iar alții zic: De-aș putea plânge îndată mi-ar fi mai ușor, îndată m'aș stâmpăra.

2. Plânsul stă în raport invers cu sănătatea nervilor cu cantitatea și calitatea sângelui. Oamenii neorastenici și anemicii sunt mai dispuși pentru plâns respective pentru dispoziții rele, ca cel deplin sănătoși.

3. Cu cât sentimentul de durere e mai nemijlocit, cu atât mai mult se potentează plânsul. D. e. cum mai impresionat și mai iute plâng, când văd chinurile și suferințele prin cari trece cineva, decât când mi-le-ar povesti cineva.

4. Dacă un fenomen trist se repete adeseori, efectul e cu atât mai slab cu cât mai des obvine.

5. Cu plânsul e în legătură directă dupăcum am văzut mai sus și mișcarea feței, de multe ori avem și noi marii precum și micșii o dispoziție sufletească a supărației, carea nu e așa de tare să producă plâns, dar pe fața noastră se poate ceti alta indispoziție. Referitor la aceasta zice fiziologul Francez Duchenne, că mișcările expresive sunt niște daruri dela D-zeu date pentru a ne putea exprima prin ele starea sufletului nostru. Spre acest scop ne servesc mușchii feței, cari la om sunt mai bine dezvoltati pentru a exprima dispozițiile interne, cum sunt: frica, bucuria, durerea, caragiul. De câte ori nu zicem noi: S'a văzut pe fața lui că a vorbit adevărul, iar altădată zicem: Să vede pe tine că faci glumă, sau că nu spuni adevărul.

Darwin zice că toate mișcările expresive ale omului s'au dezvoltat din mișcările animalelor, perfecționându-se din ce în ce, așa că azi abunaoară plânsul poate fi și numai din prefacere, fără nici un motiv.

Efectele plânsului:

Cauzele cu efectele lor stau în raport împreunat, toată cauza își are efectul: Indispoziție, plânsul peste măsură că fiziologiei noastre o înfățișare posomorită răspingătoare sau în cel mai favorabil caz o prezintă în formă demnă de compătimit.

Aplicări pedagogice:

Deci plânsul la băieții mici promovează circulația sângelui, mărește cavitatea peptului, oprește sughitul; nu-i bine să se iase băiatul timp foarte îndelungat să plângă pentru că ușor poate să producă niscai vătămări îndeosebi la băieți.

În decursul educației școlare să ne nizuim a depărta din școală posomorirea și în locul ei să introducem veselie, carea se suridă în continu pe fețele elevilor. În privința aceasta mijlocul principal e exemplul din partea educatorului, el să fie pururea vesel. Într'o școală în care predomină veselia pofta de muncă e la culme, atât din partea învățătorului cât și a școlarului.

Plânsul prefăcut trebuie cu desăvârșire stărpit, pentru că prin-aceia să dedă băiatul să fie nesincer, iar dacă a ajuns să fie nesincer ușor cade în cele mai josnice pedestale ale moralității.

Să controlăm și să interzicem școlarilor fapte și vorbe prin cari și-ar cauza năcaz și supărare unii altora.

(Va urma.)

Sistemul de examene în preparandia (școala normală) română din Brad.

De: Dr. T. Botiș.

(Urmare și fine)

Își completau apoi studiile în mod particular. Pe alții li aviză la studii private lipsa de mijloace. Examenе private fac și preparandistele.

Războiul mondial, ce izbucni în vara anului 1914 creă stări extraordinari și în privința examenelor. În anul școlar 1914/15, fiind prelegerile din 2/15 Decembrie sistate, elevii fură admiși și făcură examene în particular la sfârșitul anului școlar.¹⁾ Elevii înrolați și chemați la serviciu militar în iarna anului 1915 pentru a-și putea validă dreptul de voluntari sunt admiși la examen privat de clasă și de calificare în luna Martie.²⁾

În anul școlar 1915/16, ce se începu în Septembrie, fu dată posibilitatea de a-se ținea prelegeri regulate în localul improvizat de lângă edificiul consistorial. Elevilor asentați și chemați la serviciu de arme li-se liberează, fără examen testimoniu de clasă, ori diplomă de învățator în 10/23 Maiu 1916.³⁾ Din 12/25 Maiu — 12/25 Iunie 1916 se arangeă apoi un curs special pentru elevii absolvenți de 3 cursuri, concentrați de mai înainte și pentru cei născuți în anul 1898, cari, înrolați fiind, obținură la 10/23 Maiu 1916, testimoniu de pe cursul al III-lea.⁴⁾ 17 elevi ai institutului concediați spre acest scop de comanda militară participară la acest curs și pre-

¹⁾ Anuarul institutului: 1914/15 pag. 43.

²⁾ Prin ordinul ministrului de culte ungar Nr. 1400—1915.

³⁾ Ordinul ministrului de culte ungar Nr. 52800—1916.

⁴⁾ Ordinul ministrului ungar de culte și instrucțiune publică Nr. 54700—1916.

stând examenul obținând diplomă de învățător.⁵⁾ Anul școlar se termină la sfârșitul lui Maiu.

Asemenea dispoziții urmară din partea ministrului ungar de culte și instrucțiune publică și în privința elevilor concentrați și în anul de războiu 1916/17, care se începu în Octomvrie și se termină la sfârșitul lui Maiu.

În anul școlar 1917/18 elevilor născuți în anul 1900 și înrolați li-se liberă la 23 Februarie (8 Martie) testimoniu fără examen, pe baza răspunsurilor date la orele de lecțiuni. Pentru elevii din clasa III și IV născuți în anul 1900 și înrolați se aranjă în curs extraordinar din 19 Ianuarie (1 Februarie) până în 27 Februarie (12 Martie). Pentru cei născuți în anul 1899 și în anii ulterioari, cari se aflau în serviciu militar activ, se activă un curs în Aprilie. Al treilea curs pentru elevii militari se ținu în cursul lui Maiu.⁶⁾

Acest sistem de examene se practică în institutul nostru până la unirea noastră cu patria mamă.

Marele congres preoțesc din București.

(Urmare.)

În fine d. Iorga cere reînființarea tipografiilor mănăstirești, cari să fie izvor nesecat de cărți bune, morale, ieftine pentru popor.

După păr. D. Georgescu, referență în ședință a patra la aceiași temă: *organizarea vieții parohiale și administrația bisericească*, păr. Șt. Iordănescu dela Ploiești. Referența dânsului: a fost un adevărat studiu, în care analizează detaliat toate aspectele, manifestările și efectele stărilor bisericești în parohii. Analiza aceasta redă minucios toate relele, plăgile acestei vieți, căutând a arăta și mijloacele de sanare potrivite, vorbește despre nepregătirea care pornește din școală, lipsa unei adevărate culturi, lipsa de selecțiune în seminarii, lipsa de siguranță și inițiativă, când pășește în viața preoțească, lipsa de școli și cursuri ulterioare mediul în care ajunge preotul adesea dușmănos, mrețele politice, realitatea celorlalți factori culturali, lipsa de mijloace, de informații, pentru activitatea din parohii.

Față de acestea greutăți, păr. Iordănescu, căruia nici cel mai mic amănunt nu i-a scăpat făcând din studiul său o satiră fidelă a stărilor reale, găsește punct de punct pentru fiecare o soluție de îndreptare. Începând cu organizarea și conducerea, administrația parohiei, Sf. Sa vorbește de efortii parohiale, de mijloace de susținere a bisericești, de raportul școlăie, băncilor, cooperativei, de bibliotecă parohiale, șezători, prelegeri, de educația științifică a parohienilor prin cinematografe, săli de lectură, — până și de farmacia satești și de un lung șir de alte inovații și schimbări practice, privitoare la referințele de trai, la taxele credincioșilor, la mersul cu ziua întâi, la catehizarea, la cântăreții bisericești și alte multe afaceri interne. — Ore întregi a ținut păr. Iordănescu atenția întregului congres într-o continuă încordare, și regret, că nu pot reda în cadrele acestui raport decât atât din frumosul său studiu, atât de des întrerupt de aprobări și aplauze.

Se depun apoi mai multe deziderate privitoare la recăsătorirea preoților, la costumul preoțesc ș. a.

Părintelui Dr. V. Saftu, chemat la Sibiu, fiind silit să plece, îi mulțumește pentru congresul dat la lucrările congresului, păr. C. Nazarie.

Fiindcă în timpul celor două din cele unsprezece probleme, câte sunt a se discuta, păr. Nazarie roagă pe referenți, ca pentru ziua a treia să se mulțumească fiecare a ne da un rezumat al lucrărilor lor, având a fi discutate numai concluziunile și a se vota dezideratele, la fiecare punct.

Ziua a treia.

După ce se ia act de diferite deziderate intrate la birou, se discută în continuare organizația parohiei. În special se vorbește despre numirea și alegerea preotului, despre normele de numire sau alegere. Discuția alunecă mult, nefiind încă stabilit principiul: *cu sau fără participarea elementului mirean*. Păr. Morușca, ardelean, esume procedeul de alegere a preotului în biserică noastră, dovedind că la noi se întrunesc în

această procedură toate elementele dorite: împărțirea parohiilor în clase, admiterea preoților la candidatură, în baza notelor bune și rele, a meritelor multe sau puține, la parohii de cl. I. sau cl. III. E asigurată posibilitatea validității persoanele binemeritate, și a trecerii din parohii rele în altele mai bune

(Va urma.)

INFORMAȚIUNI.

Personal. P. S. Sa părintele nostru episcop Ioan, a plecat Vineri, în 1/14 Noemvrie la Sibiu, iar de aici la București pentru a lua parte la ședințele constituanței.

M. S. Regele a acceptat invitațiunea Universității și a Teatrului din Cluj pentru serbarea de deschidere dela 1 Dec.

M. S. Regina a părăsit Italia întorcându-se în țară Dumineca trecută.

Pildă vrednică de urmat. Un morar din Banat abonează douăzeci de foi ca să aibă sătenii ce să citească până la sfârșitul măcinșului.

Alegere de preot. Părintele Petru Hercul, preot din Tirgoviștea, e ales de paroh în comuna Chelmac din tractul Lipovei.

Chestiunea Românilor din valea Timocului. Generalul Coandă a avut o lungă întrevvedere cu Trumbiței și cu Vestnicii privitoare la soarta Românilor din Sârbia.

Parastas pentru Mihail Viteazul Vineri, în ziua sf. Arhangheli Mihail și Gavril, s'a oficiat în biserică catedrală parastas pentru odihna sufletului marelui voivod *Mihail Viteazul*. A servit protoiereul Dr. Gh. Ciuhandu, asesor consistorial, asistat de protopresbiterii: Mihail Păcățian, Traian Vățian, presbiterii: Vasilie Olariu, Dr. T. Botis, Eugen Crăciun, preotul militar al garnizoanei și diaconul I. Cioara. Predica ocazională a ținut-o păr. Dr. Ciuhandu. A fost de față autoritățile civile și militare, elevii tuturor școlărilor în frunte cu corpul didactic, o companie de onoare cu steagul și public mult. După terminarea serviciului divin a avut loc defilarea trupelor, iar după amiază la orele 4 un festival în sala primăriei, în cadrele căruia dl prof. Ionescu dela liceul din loc a ținut o conferință instructivă despre marele erou.

Epidemia somnului. În Moscova a izbucnit epidemia asiatică *Beri-beri*, care se manifestă la cei coplesii de ea prin un somn neîntrerupt, ce se sfârșește cu moarte. Boala se atribuie foametei.

Documente importante. Dl. Nicolae Iorga, în călătoria sa prin Basarabia a găsit mai multe documente de mare importanță pentru trecutul nostru, pe cari le-a dăruit Academiei Române. Dl Iorga a fost foarte emoționat când a depus prețioasele documente pe masa Academiei și a fost viu felicitat de membrii academiei.

Stat evreesc. Conferința de pace a hotărât înființarea statului jidovesc în Palestina sub suveranitatea Ligii Națiunilor, care va da mandat Angliei. Se va crea un guvern evreu, care va fi responsabil de administrația și de apărarea Țării, iar în afară va avea să se îngrijească de reprezentanța diplomatică.

Italia și petrolul românesc. Ministrul transporturilor a numit o comisie, care trebuie să plece în România, ca să trateze cumpărarea unei mari cantități de petrol necesară în urma transformării locomotivelor pentru combustibil lichid.

Achitarea lui Apáthy. Curtea superioară de justiție militară a marelui cartier, a pronunțat erii decizia sa în recursul făcut de d-rul Apáthy contra sentinței prin care era condamnat de Curtea Marțială din Sibiu la 5 ani reclusiune. Curtea a admis recursul și a casat, fără trimitere numita sentință.

Românii de pe Nir. Se știe, că aproape 15 mii de români din jurul Dobriștinului, de pe așa numita vale a Nirului, vor rămânea conform hotărârii Conferinței de pace încorporați la Ungaria. Acești Români însă, deși și-au uitat limba strămoșească, doresc să fie cetățenii României-Mari. Au trimis deci un memoriu către Consiliul Dirigent, în care cer, să fie încorporați la România-Mare, iar dacă aceasta nicidecum nu s'ar putea, să li-se dea posibilitatea să se poată muta în România-Mare.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1. Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință, prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în orice chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da păreri despre operațiunile de război sau despre situația și mișcarea trupelor, precum și cei ce vor critica poruncile date de autoritățile militare, sau orice alte măsuri cu privire la armata română.

2. Cei ce se vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, se vor pedepsi de judecători militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii lei.

Când însă faptele de mai sus, se vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de război.

PARTEA OFICIALĂ.

Concurse.

Nr. 2006/1919.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea a 3—4 stipendii vacante din fundațiunea „Teodor Pap”.

Îndreptățiți la aceste stipendii sunt, conform literelor fundaționale:

- rudenii fondatorului,
- tinerii români ortodocși din orașul Glula,
- în lipsa recurenților indicați sub a) și b)

urmează îndreptățirea tinerilor români din întreaga dieceza Aradului, cari cercetează școale: elementare, civile, reale, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnaziale, academii, ori universități și la institute teologice.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului ortodox român din Arad, ajustate cu următoarele documente originale ori autenticate la vr'un notar public regesc:

1. Extras de botez din matricula botezaților, provăzută cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii române ortodoxe.

2. Rudeniile, cari reflectează la stipendii, au să prezinte și informațiune familiară, din care să fie evident gradul de înrudire cu fondatorul.

3. Atestat de paupertate dela direcția politică competentă, cu date specificate și pozitive despre starea materială a părinților concurentului, precum și despre starea concurentului însuși. — Atare atestat se cere și dela rudeni.

4. Testimoniu de pe anul școlar 1918/19, iar universitarii despre toate cursurile, respective semestrele ascultate, și document despre rezultatul în examenele prestate.

5. Certificat medical, dela vre-un medic oficial, despre starea sanitară a recurentului.

6. Dacă recurentul ar fi întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic: unde, în ce calitate a petrecut timpul respectiv și cu ce conduită?

7. Concurentul va avea să arate în petițiune și aceea, că este asetat ori ba? Dacă da, de când e asetat și când are să-și facă stagiul militar? Apoi că: unde și la ce fel de școală are de gând să-și continue studiile? Dacă e student de școale medii, ce carieră are de gând să-și aleagă după terminare? De unde mai are stipendii, ori ajutor și în ce sumă?

Da asemenea să arate recurenții și adresa, la care să li-se trimită la vremea sa rezoluția consistorială.

Arad, ședința cons. dela 30 Octomvrie (12 Noemvrie) 1919.

Consistorul ort. rom. din Arad.

— □ — 1—3

⁵⁾ Anuarul institutului 1915/16 pag. 7.

⁶⁾ Anuarul institutului 1917/18, pag. 30.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa primă din **Socodor** (Székudvar) foaia a decedatului paroh Aureliu Varga la ordinul Ven. Consistor de sub Nr. 1661/1919 se face concurs din oficiu cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala”

Beneficiul de paroh e următorul: 1. Una sesiune parohială. 2. Birul și stolele legale. 3. Congruă, pentru care însă parohia nu ia garanță.

Alesul e îndatorat a suporta toate dările după beneficiul său, și a catehiza la toate școlile din comună fără drept de remunerație dela parohie. Parohia fiind de clasa primă dela recurenți se cere calificația prescrisă în concluzul Sinodului eparhial sub Nr. 84/1910

Recursele ajustate cu documentele necesare și cu atestat despre serviciul de până acum, sunt a se înainta în termenul concursual protopopului concernent în **Chișineu** (Kisjenő) județul Arad.

Recurenții, având în vedere § 33 din Regl. par. și pe lângă prealabila încuviințare a protopopului concernent, căruia însă au întâiu a-i dovedi, că intrunesc toate condițiile din concurs, iar cei din alta dieceză, că au și consimțământul Consistorului diecezan, vor avea a-se-prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Socodor spre a-și arăta destoinicia în rituale, oratorie și cântarea bis., și spre a fi cunoscut poporului.

Chișineu, la 2/15 Noemvrie 1919.

Dr. **Dimitrie Barbu** m. p., protopopul concernent.

1-3

Pentru înregirea postului de învățator gr. ort. rom. dela școala confesională din **Buteni**, se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1. În bani dela biserică 600 cor. 2. 330 cor. 86 fil. pentru rescumpărarea bucatelor dela comuna politică. 3. Scripturistica 20 cor. 4. Conferința 40 cor. 5. 4 stângeni lemne (2 stângeni pentru școală, 2 pentru învățator). 6. Cvarțir în edificiul școlii. 7. Stolele cantonale îndatinat. 8. Pentru conducerea corului la început 200 cor. iar întrucât alesul va presta rezultat apreciabil, remunerația se va urca până la 500 cor.

Dela reflectanți se cere să știe instrui și conduce cor. Ceice doresc să reflecteze la acest post, sunt poțitiți a) A-și trimite petițiile concursuale, instruate conform normelor în vigoare, respectivului comitet parohial, pe calea oficiului pbbiteral din Buteni (com. Arad.) b) A se prezenta într-o Duminică, ori într-o sârbătoare în Sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic. c) A aceluia atestat de funcție și conduită dela cond. of. par. unde a servit.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **F. Roxin**, protopop.

-□-

1-3

Pentru îndeplinirea unui post de învățator la școala poporală ort. română din **Pecica-Română** (județul Arad) se publică concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala”, cu următoarea dotațiune anuală:

1. Salarul cerut de art. de lege XVI din 1913, în consonanță cu anii de serviciu ai alesului. 2. Relu legal pentru cort. 3. Stola uzată la înmormântări și alte servicii. 4. Pentru scripturistica 40 cor. 5. Pentru conferința învățătoarească 40 cor. 6. Pentru curatorat 200 cor. 7. Un prund (grădină) pentru legume. 8. Pentru înființarea și conducerea corului vocal bisericesc, pe cel puțin 4 voci, va primi un onorar de 500 cor. anual, pe timpul cât va satisface acestei îndatoriri impuse alesului învățator. De lemne pentru încălzit se va îngriji comuna bisericăscă.

Învățătorul ales va avea să îplinească următoarele îndatoriri: 1. Va cerceta regulat Sf. biserică cu elevii săi, pe cari îi va instrui să cânte răspunsurile liturgice fără altă remunerațiune. 2. Va ține o strană la cântare. 3. Va ține clasele cari i-se vor încredința din partea conducătorilor școlii. 4. Va conduce socoțile bis. cult. și fund. întrucât i-se vor încredința, în care caz va primi remunerațiune separată.

Reflectanții sunt poțitiți să-și înainteze în termenul indicat recursurile adresate comitetului parohial din Pecica-Română, la adresa Preaonoratului Oficiu Protopresbiteral în Arad, având să

aceluia următoarele documente în original: a) Extras de botez. b) Diploma de învățator. c) Atestat de apartinență. d) Atestat despre serviciul de până acum. e) Eventual atestat despre destoinicia în conducerea corului vocal.

Dela recurenți să se cere ca sub durata termenului concursual să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în Sf. biserică parohială din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial ținută la 13/26 Octomvrie 1919. **Teodor Orga** m. p., președinte. **Petru Russu** m. p., notar.

În conțelegere cu: **Traian Vatian**, m. p., protopresbiter și inspector școlar.

1-3

În urma renunțării de bunăvoie a preotului Romul Mladin, pe parohia astfel devenită vacantă din **Otlaca**, prin aceasta pe baza ordinului Ven. consistor Nr. 1966/1919, se publică concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”

Parohia e de clasa primă.

Beneficiul parohiei constă din: sesiunea parohială cu competența de pășune, birul și stolele legale.

Preotul ales va plăti dările după venitele parohiei și va catehiza elevii din o școală.

Reflectanții la aceasta parohie sunt poțitiți ca recursurile ajustate cu documentele de calificatiune pentru parohii de cl. I conform concluzului sinodal Nr. 84/910 și adresate comitetului parohial să le subștearnă oficiului protopopesc din Chișineu (Kisjenő), iar dâșii cu stricta observare a §-lui 33 din regulamentul pentru parohii, să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Otlaca spre a-se arăta poporului.

Cei din alta dieceză au se dovedească protopopului tractual, că au voia P. S. Sale Dnui episcop de a recurge la aceasta parohie.

Dat din ședința com. parohial ținută la 25 Octomvrie (7 Noemvrie) 1919.

Comitetul parohial.

Cu știrea și consensul dnui protopop tractual, — din încredințare: **Gheorghiu Turicu** m. p., preot în Otlaca.

-□-

1-3

Pentru vacantul post învățătoresc cantoral din **Cavașd**, protopopiatul Tinca județul Bihor, cu termen de **30 zile** dela prima publicare, pe lângă următorul salaf:

1. Dela comuna bisericăscă 600 cor. 2. 6 jugh. pământ arător prețuit în 200 cor. 3. Învățătorului 48 cor. pentru lemne, sala de învățământ o va curăți și încălzi biserică, dar cvarțirul învățătoresc învățatorului. 4. Cvarțir liber cu supraedificiile necesare. 5. Grădină de legumi îngrădită. 6. Stole cantonale 40 cor. 7. Întregire dela stat, care până aci a fost votată. 8. Dela fiecare număr de casă câte 15 litre de cereale parte grâu, parte cucuruz. 9. După pământ dările publice le va plăti alesul. Doritorii să prezinte recursurile lor ajustate conform regulamentul, protopresbiterului tractual subșcris, având să se prezinte în biserică pentru a se arăta.

Dat în ședința com. par. 11/24 Aug. 1919. Aurel Rocsin președinte Teodor Samuilla notar.

În conțelegere cu mine: **Nicolae Rocsin**, protopresbiter.

-□-

2-3

Pentru deplinirea postului de învățator la școala confesională ortodoxă română din **Berechiu**, protopresbiteratul Ienopolea, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și școala”

Venitele sunt: 1. Bani 490 cor. 2. Cvarțir și grădină. 3. Usufructul a 16 jughere de pământ arător, după care dările le va plăti învățătorul ales. 4. Drept de pășunat la 8 vite. 5. Pentru lemne de foc 96 cor. 6. Venitele cantonale obișnuite. Alesul va avea să provadă și cantoralul în și afară de biserică. Învățătorul ales, va avea să conducă strana, să instrueze elevii în cântările bisericăști, iar întrucât va și conduce cor, se va împărtași de o remunerațiune specială. Venitul total dă suma de 1200 cor.

Întregirea salariului dela suma fundamentală în sus se va cere dela stat. Pentru care comuna bisericăscă nu garantează.

Recursele ajustate cu toate actele necesare, adresate comitetului parohial din Berechiu se vor înainta oficiului ppsc gr. ort. român din Ienopolea (Borosjenő) în termenul fixat. Iar reflectanții au a se prezenta, în vre-o Duminică ori sârbătoare, în sf. biserică din Berechiu, pentru a-și arăta dexteritatea în cele cantonale.

Din ședința comitetului parohial din Berechiu ținută la 29 Septemvrie (12 octomvrie) 1919.

Ioan Popoviciu m. p., președinte com. par.

În conțelegere cu: **Ioan Georgia** m. p. protopresbiter, insp. conf. de școale.

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Dorgos** cu filia **Mészdorgos**, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 1035/919 prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”

Venitele acestei parohii sunt: 1. Casa parohială cu grădină. 2. O sesie parohială în extensiunea cuprinsă în foaia catastrală. 3. Birul legal. 4. Stolele legale. 5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul are să supoarte dările publice după întreg venitul parohial și e îndatorat a catehiza în școala confesională din loc fără alta remunerațiune.

Parohia e de clasa a III-a de la reflectanți se pretinde deci asemenea calificatiune, iar recursurile ajustate cu documentele recerute în original și atestat despre serviciul prestat până aci și adresate comitetului parohial gr. ort. rom. din Dorgos să se subștearnă P. On. Oficiu protopopesc gr. ort. rom. din Lipova (Lippa.) Reflectanții sunt îndatorati a se prezenta sub termenul concursual în cutare Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Dorgos — pe lângă stricta observare a dispozițiunilor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii — spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după-cc vor dovedi protopresbiterului tractual, că posed calificatiunea prescrisă, iar cei din alta dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului episcop diecezan de a putea reflecta la aceasta parohie.

Dorgos, din ședința Comitetului parohial gr. ort. rom. ținută la 27 Martie (9 Aprilie) 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **Fabriciu Manuilă**, protopresbiter tractual.

-□-

3-3

BIBLIOGRAFIE.

Predici pentru toate Duminicile de peste an și alte ocaziuni. Acesta e titlul unui volum de 74 predici, scris de diaconul Dr. Gheorghie Cômșa din Sibiu și preotul Gheorghie Maior din Vingard Volumul are 329 pagini și a apărut acum de curând în tipografia diecezană din Arad cu aprobarea Consistorului arhidiecezan din Sibiu.

Conține predici scurte, cari au menirea să înlesnească chemarea învățătoarească a preoțimii noastre. Tratarea unitară a materiei, mulțimea exemplelor aduse și limba înțeleasă de toți, fac posibil ca și preoții ocupați mai din greu cu ale economiei, după o cetire a predicilor, să-și poată îndeplini chemarea predicatorică. Cartea aceasta va contribui la edificarea sufletăscă a credincioșilor noștri, pentru cari biserică noastră dreptmăritoare a răsăritului va avea să rămână tot pe planul întâi.

Nu mai prin predică își va putea susține preotul român vază și rolul din trecut. Acum, când războiul ne-a pus biserică la grele încercări, trebuie să arătăm, că privirile materialiste au să se îndrepte spre cele netrecătoare. Predica duce la scopul acesta. De aceea recomandăm acest volum în atențiunea preoțimii și învățătorimii noastre, mai ales, că adevărurile dezvoltate într'nsul nu sunt privite prin prisma războiului, ci sunt expuse cu raport la stări liniștite, iar din războiu s'au scos învățăminte.

Volumul se vinde la Librăria diecezană din Arad, precum și la toate librăriile din țară cu prețul de 15 cor. plus 80 fil. porto.

Cenzurat: **V. Boneu.**